

armata română cu un efectiv de 35.000 va trece Dunărea sub comanda personală a domnitorului Carol¹.

Colonelul Catargi îi comunica lui Milan din București la 21 august/2 septembrie 1877 că Serbia trebuie să urmeze exemplul României și să participe cât mai curînd la operațiunile militare². La fondul Ristici se păstrează copia scrisorii Marelui Duce Nicolae către prințul Milan, expediată din Gorni-Studen la 21 august—2 septembrie 1877, în care cere cooperarea armatei sîrbe „... care îi este extrem de utilă în momentul actual”³.

La 2/14 septembrie 1877, adică după a treia bătălie pentru cucerirea Plevnei, la care a participat și armata română colonelul Catargi raportează amănunte de pe front, arătînd că situația este gravă și țarul este supărat pe sîrbi. Probabil acest lucru se datorește rezistenței acerbe a turcilor la Plevna. Pierderile au fost mari. Rușii au pierdut peste zece mii de oameni și românii trei mii⁴. Roagă ca prințul Milan să țină în mare secret tot ce-i comunică. După patru zile, la 6/18 septembrie 1877, colonelul Catargi raporta că a participat la un dineu unde împăratul, scoțînd în evidență aportul României, a vorbit de independența României⁵, l-a luat pe Catargi de-o parte și i-a spus că-l stimează pe prințul Milan, dar Serbia pierde momentul dacă nu va intra imediat în război⁶.

La 9/21 septembrie 1877, Catargi raporta prințului Milan că țarul și Marele Duce Nicolae cer ca Serbia să maseze imediat la frontiera de sud-est a țării 30.000 de soldați din trupele cele mai bune, ca diversiune, adică fără să declare război Turciei⁷. Catargi cerea ca guvernul sîrb pentru a se reabilita, să întreprindă imediat această acțiune⁸.

În niște instrucțiuni redactate de Milan cu creionul, la 30 septembrie 1877 către Catargi, se cer, printre alte știri, ce proiecte are România și dacă campania militară va continua și iarna⁹.

Colonelul Catargi raporta la 1/13 octombrie 1877 că Marele Duce Nicolae este mulțumit de concentrarea trupelor sîrbești la frontiera de sud-est a Serbiei și că 3.000 de unguri în scop de diversiune au vrut să treacă în sectorul Baia de Aramă, dar au fost respinși de pichetele românești¹⁰.

În Arhiva Jovan Ristici se păstrează ciorna scrisorii lui Milan către domnitorul Carol din 27 octombrie 1877. Se referă la numirea lui L. Catargiu ca diplomat la Belgrad. Prin venirea acestui reprezentant al României, speră „... că relațiile noastre să devină și mai cordiale”¹¹. Este sensibil la sacrificiile

¹ *Ibidem*, Sign. XIX/1, doc. 36.

² *Ibidem*, sign. XIX/1, doc. 35 (sînt referiri la misiunea lui Lascăr Catargi ca agent diplomatic al României în Serbia).

³ *Ibidem*, doc. 27.

⁴ *Ibidem*, doc. 37.

⁵ *Ibidem*, doc. 40.

⁶ *Ibidem*, doc. 40.

⁷ *Fondul Ristici*, Sign. XIX/1, doc. 41.

⁸ *Ibidem*, doc. 41.

⁹ *Ibidem*, doc. 44. (probabil această notă nu a fost expediată).

¹⁰ *Ibidem*, doc. 45.

¹¹ *Ibidem*, Sign. XXII/3, doc. 34.